

PROGRAM

ØKOLOGI
kongres 2017

Mogens Lykketoft åbner kongressen

29. & 30. NOVEMBER
VI SES PÅ
COMWELL I KOLDING

VIDEN
VÆKST
UDVIKLING
ØKOLOGIKONGRES17

VELKOMMEN TIL ØKOLOGI-KONGRES 2017

Økologien har været inde i en rivende udvikling både fagligt og kommercielt, siden vi første gang holdt Økologi-Kongres i 1998. Det er med stor glæde, at vi i dag kan konstatere, at det økologiske areal for alvor vokser. Vi bliver flere og flere økologiske landmænd, udbuddet af økologiske fødevarer vokser og det samme gør de økologiske varers markedsandel. Forbrugerne har for alvor taget økologien til sig. Ikke bare i Danmark - det er en global trend. Det er dejligt, og det gør det ekstra sjovt at være med på rejsen, men det forpligter også. Vi skal hele tiden udvikle os og blive dygtigere, så vi er parate til at imødekomme morgendagens krav til en bæredygtig fødevarerproduktion. Derfor er vi rigtig glade for at præsentere programmet til Økologi-Kongres 2017, hvor der er fokus på VIDEN, VÆKST OG UDVIKLING i den økologiske sektor.

Få den nyeste faglige viden om økologi

Kongressen byder på 55 møder, hvor rådgivere, forskere, landmænd og andre eksperter formidler den nyeste viden inden for alle produktionsgrene. Vi ser på tendenser og muligheder og debatterer, hvordan vi skaber fortsat vækst og udvikling af en bæredygtig økologisk fødevarerproduktion.

Med det store udbud af møder, har du mulighed for at sammensætte dit eget kongres-program, der lige netop passer til dine interesser. Du får også rig mulighed for at udveksle erfaringer med andre økologer og dele et godt grin ved årets festmiddag.

Kongressen er for alle økologer – nye såvel som erfarne økologiske landmænd, rådgivere, virksomheder, forskere, studerende og folk fra foodservicesektoren. Kort sagt en kongres for alle, der interesserer sig for økologi.

Vel mødt til Økologi-Kongres 2017

Hans Erik Jørgensen
Formand for Økologi-
sektionen i Landbrug
& Fødevarer

Per Kølster
Formand for Økologisk
Landsforening

Steen Nørgaard Madsen
I formandskabet for
Landbrug & Fødevarer

Praktiske informationer	4
Program onsdag d. 29. november	6
Program torsdag d. 30. november	7
Oversigtskort Comwell Kolding	8
Plenum 1	9
Mødeblok A	10
Mødeblok B	14
Mødeblok C, fortsættelse af plenum 1	18
Mødeblok D	20
Mødeblok E	24
Mødeblok F	28
Mødeblok G	32
Særligt for unge (Møde E9, F9, G8)	36
Plenum 2	38
Arrangører	39
Sponsorer	40

P

ANKOMST OG PARKERING

Ved ankomst til Comwell Kolding kan du parkere på et af de to områder skiltet med "Comwell". Du skal ikke bruge P-skive, men i stedet gå ind i lobbyen og der registrere din bil med registreringsnummeret på en af de mange dertil opstillede IPads. Det er gratis at parkere på Comwells pladser, og registreringen gælder for 3 døgn.

Hvis du ankommer onsdag morgen for at deltage i Plenum 1, så ligger der kongresmateriale klar til dig på en af de opstillede stole i Teatersalen, hvor Plenum 1 afholdes. Hvis du ankommer på et senere tidspunkt, så gå til sekretariatet i lobbyen, hvor du får udleveret kongresmateriale.

BEMÆRK: En uges tid før kongressen får du tilsendt dit adgangstegn pr. mail. Det skal du printe ud og medbringe til kongressen. Har du glemt at printe dit adgangstegn, så kan du få printet et nyt i sekretariatet.

OVERNATNING

Overnatter du på Comwell Kolding, kan du få dit værelse fra onsdag 29. november kl. 14. Du bedes forlade værelset torsdag 30. november kl. 11. Der er gratis adgang i svømmehallen og sauna dagligt kl. 6 og 22.

Overnatter du på et af de øvrige hoteller, bedes du selv indhente oplysningerne herom.

FORPLEJNING

Hele forplejningen på Økologi-Kongres 2017 er økologisk. Deltagerne kan nyde kaffe/te samt brød fra kl. 9 om morgenen ved kongressens start onsdag den 29. november, og tilsvarende er der torsdag den 30. november kaffe eller te samt brød. Gennem hele kongressen kan man forsyne sig med vand, kaffe/the, frugt og snacks. Frokosten serveres kl. 12:30 begge dage.

KONGRES APP'EN 'CM EVENT'

Download kongres app'en "CM Event" og se dit personlige program med angivelse af lokale for hvert enkelt møde. App'en giver også mulighed for at se deltagerlisten, udstillingsoversigten og for at deltage i afstemninger undervejs på kongressen. Hent app'en "CM Event" og log på med den mailadresse du har anvendt ved tilmelding til kongressen.

SPÆNDENDE UDSTILLING

Virksomheder, organisationer, forskere, projekter m.v. udstiller på kongressen. Udstillingen giver gæsterne en mulighed for ved selvsyn at orientere sig i den mangfoldighed af produkter, organisationer, forskningsprojekter, firmaer og nyskabelser, der findes inden for det økologiske område. Der er udstillingsstande i hele lobbyen og foran Teatersalen. Du finder listen over udstillere på side 8 i programhæftet.

U

UNGE PÅ KONGRESSEN

Kongressen byder torsdag den 30. november på særlige møder målrettet landbrugsskoleelever og yngre landmænd arrangeret i samarbejde med LandboUngdom. Formålet er først og fremmest at give unge landbrugselever på 2. hovedforløb et indblik i økologisk landbrugsproduktion.

BAR, KONGRESMIDDAG OG DANS

Der er åbent i barerne i lobbyen onsdag den 29. november, kl. 18.15-19.15 forud for middagen. Der kan betales med kontanter og kreditkort i baren.

Den lækre tre-retters festmiddag serveres kl.19.15 i Teatersalen. Mens du nyder den lækre økologiske middag har du mulighed for at få en snak med de andre kongresdeltagere under hyggelige former og fordøje dagens indtryk.

Der vil være mulighed for at købe drikkevarer under og efter middagen, og der kan betales med kontanter og kreditkort i baren.

Efter middagen bliver der spillet op til dans med glad dansemusik ved bandet Busy Feet. De disker op med hitnumre indenfor disco, soul, rock, pop osv. fra 70'erne og frem. Den festlige aften afsluttes kl. 00.30.

MEDIEPARTNERE

LandbrugsAvisen og Økolog & Erhverv er mediepartnere for kongressen, og de sætter ekstra fokus på kongressen og de temaer, som drøftes – både før, under og efter kongressen. Det bliver muligt på kongressen at tage en snak med journalister fra de to medier, hvis man har en god historie.

KONTAKT

Alle spørgsmål om kongressen kan rettes til sekretariatet:

Økologi-Kongres 2017
SEGES, Økologi Innovation
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N
Tlf.: 87 40 54 20
Email: info@okologi-kongres.dk

Der tages forbehold for ændringer i programmet.

KONGRESSENS PRAKTISKE ARRANGØRER:

Henrik Buus
Specialkonsulent
Marketing & Fagkommunikation, SEGES
Tlf. 8740 5420

Peder Bligaard
Konsulent
Økologisk Landsforening
Tlf. 8732 2700

Hanne Børsch

Chefkonsulent
Økologi, Landbrug & Fødevarer
Tlf. 3339 4033

Linda Rosager Duve

Konsulent
Marketing & Fagkommunikation, SEGES
Tlf. 8740 5156

Jette Riis

Specialkonsulent
Økologi Innovation, SEGES
Tlf. 8740 6653

Helene Kristensen

Informationsmedarbejder
ICROFS
Tlf. 3150 5878

Anke Stubsgaard

Projektleder
Foreningen for Biodynamisk Jordbrug
Tlf. 2615 7769

Observatør i styregruppen:

Niels Halberg
Direktør for ICROFS
Tlf. 2963 0093

PROGRAM onsdag den 29. november 2017

09:00 - 10:00	Registrering og kaffe/brød							
10:00 - 10:15	Velkomst v. formænd							
10:15 - 12:30	PLENUM 1 BÆREDYGTIG UDVIKLING AF ØKOLOGIEN							
12:30 - 13:30	Frokost							
13:30 - 15:00 90 min.	A1 PLANTER Fra skrald til gødning 	A2 KVÆG Den økonomisk robuste kvægbedrift 	A3 SVIN Endnu bedre miljø og velfærd hos økogrise 	A4 PÅ GÅRDEN Opstart af egen forarbejdning og afsætning 	A5 SUNDHED Økologi og sundhed – fornuft eller trend?	A6 POLITIK Økologi og EU's fremtidige landbrugs-politik	A7 BIO-RAFFINERING 1 Realisering af bioraffinering af grøntafgrøder til proteinfoder	
15:00 - 15:15	Pause med snack og forfriskning							
15:15 - 16:00 45 min.	B1 PLANTER Fantastiske efterafgrøder og kåring af årets efterafgrødefrontløber 	B2 PLANTER Økologisk sortsudvikling 	B3 FJERKRÆ Attraktive høse-gårde til høns og kyllinger 	B4 PÅ GÅRDEN Brug af sociale medier til branding af gård og produkter 	B5 MARKEDET Certificering af økologiske landmænd til det kinesiske marked	B6 POLITIK Økologi som løsning på kommunale udfordringer	B7 BIO-RAFFINERING 2 Bioraffinering af grøntafgrøder til proteinfoder – en genial løsning eller luftig vision?	
16:00 - 16:30	Kaffe og kage							
16:30 - 17:15	C BÆREDYGTIG UDVIKLING AF ØKOLOGIEN (fortsættelse af Plenum 1)							
45 min.	C1 Mere natur i agerlandet – fra prioritering til handling	C2 Socialt ansvar på bedriften	C3 Klimahandlingsplaner i det økologiske landbrug	C4 Brug af data til bæredygtig udvikling og vækst	C5 Strategisk udvikling af gårdens bæredygtighed			
17:15 - 17:30	Pause med snack og forfriskning							
17:30 - 18:15 45 min.	D1 PLANTER Robotteknologi – lugeroboter i økologien 	D2 PLANTER Hestebønner i rotationen og afgørelsen på DM i hestebønnyrkning 	D3 SVIN Flere pattedyrskal overleve i økologisk produktion 	D4 FJERKRÆ Egenproduktion af proteinfoder 	D5 ANDRE HUSDYR Kaniner – vild idé eller bæredygtig nicheproduktion 	D6 PÅ GÅRDEN Få mest muligt ud af dit kontrolbesøg 	D7 BIODYNAMISK Erfaringer fra biodynamisk landbrug	D8 LEDELSE Bliv den bedste i klassen – strategi for gården
18:15 - 19:15	Omlædning, afslapning, bar							
19:15 - 24:00	Middag, underholdning, musik							

PROGRAM torsdag den 30. november 2017

08:00 - 09:00	Registrering og kaffe/brød								
09:00 - 10:30 90 min.	E1 PLANTER Stål og konkurrencekraft mod ukrudt 	E2 PLANTER Økologisk grønsagsproduktion i mindre skala 	E3 KVÆG Guldet ligger i nærproduceret foder 	E4 KVÆG Antibiotikafri økologisk kvægproduktion 	E5 FJERKRÆ Multichick I – diversitet og troværdighed i økologisk slagtekyllingeproduktion 	E6 FRUGT Bedre økonomi i økologisk frugtproduktion	E7 RESSOURCER Sådan løfter vi økologien med biogas	E8 FOODSERVICE Dialog i kæden I – direkte afsætning fra landmand til restauranter og grossister	E9 UNGE Økologi – hvad og hvorfor?
10:30 - 11:00	Pause med snack og forfriskning								
11:00 - 12:30 90 min.	F1 PLANTER Styrk jordens frugtbarhed 	F2 PLANTER Rækkedyrkning – fremtidens økologiske korndyrkning 	F3 KVÆG Fremtidens økoko – hvad kan og vil vi avle efter? 	F4 SVIN Antibiotikafri økologisk svineproduktion 	F5 FJERKRÆ Multichick II – merværdi i produktion og salg af kyllinger 	F6 PÅ GÅRDEN Generationskift – hvordan? 	F7 NY ØKOLOGI Spørg eksperten – nye økologer udfordrer de erfarne	F8 FOODSERVICE Dialog i kæden II – mød din nye aftager	F9 UNGE Derfor blev jeg økolog
12:30 - 13:30	Frokost								
13:30 - 14:30 60 min.	G1 PLANTER Praktiske erfaringer med recirkulering 	G2 PLANTER Verdens mest omfattende sammenligning af økologisk og konventionel jordbrug 	G3 KVÆG Holistisk afgræsning – kan køer være en gevinst for klimaet? 	G4 PÅ GÅRDEN Når samarbejde mellem landmænd er vejen frem 	G5 MARKEDET Potentialet for dansk økologi – i og uden for Danmarks grænser	G6 NY ØKOLOG Spørg eksperten – nye økologer udfordrer de erfarne	G7 FOODSERVICE Økologiske fisk og muslinger i Foodservice	G8 UNGE Økoværkstedet	
14:30 - 14:45	Pause med snack og forfriskning								
14:45 - 15:30 45 min.	PLENUM 2 TEKNOLOGI OG INTELLIGENTE LØSNINGER – VIGTIGT PÅ VEJEN TIL EN BÆREDYGTIG FREMTID								

FÅ NYESTE FAGLIGE VIDEN om økologi og deltag i debatten om fremtidens økologiske landbrug og forbrug.

RÅDGIVERE, FORSKERE, LANDMÆND OG ANDRE EKSPERTER sætter fingeren på pulsen på tidens tendenser og formidler nyeste viden inden for alle produktionsgrene.

OVERSIGTSKORT - COMWELL KOLDING

 KONGRES-
INFORMATION

 UDSTILLER-
STANDE

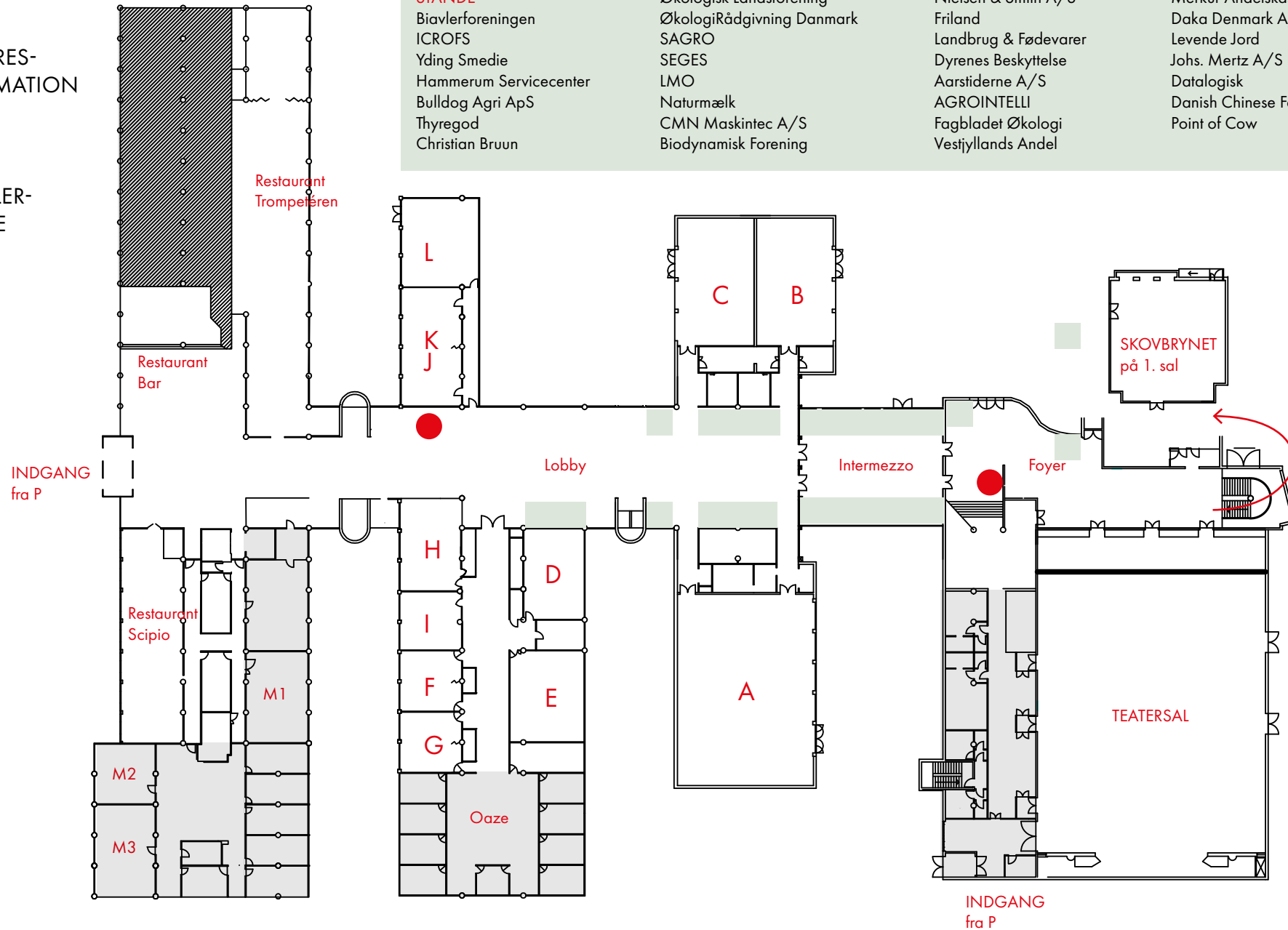
STANDE

Biavlerforeningen
ICROFS
Yding Smedie
Hammerum Servicecenter
Bulldog Agri ApS
Thyregod
Christian Bruun

Økologisk Landsforening
ØkologiRådgivning Danmark
SAGRO
SEGES
LMO
Naturmælk
CMN Maskintec A/S
Biodynamisk Forening

Nielsen & Smith A/S
Friland
Landbrug & Fødevarer
Dyrenes Beskyttelse
Aarstiderne A/S
AGROINTELLI
Fagbladet Økologi
Vestjyllands Andel

Merkur Andelskassen
Daka Denmark A/S
Levende Jord
Johs. Mertz A/S
Datalogisk
Danish Chinese Food Center
Point of Cow

Download kongres
app'en "CM Event"
og se oversigt over
stande.

PLENUM 1

Bæredygtig udvikling af økologien

BÆRE- DYGTIGHED

FN's 17 verdensmål forpligter verden til at sætte kurs mod en mere bæredygtig udvikling. Her har bæredygtig økologisk fødevarerproduktion en vigtig rolle at spille i forhold til klodens klima, vand- og naturressourcer og menneskets fødevarerforsyningsikkerhed.

Tidligere formand for FN's generalforsamling Mogens Lykketoft åbner Økologikongres 2017 med et oplæg om bæredygtig fødevarerproduktion set i det globale perspektiv. Herefter retter vi blikket mod de hjemlige himmelstrøg og ser på fremtidens økologi. Hvilke veje skal vi gå for at styrke en bæredygtig økologisk fødevarerproduktion til fremtidens markeder?

OPLÆGSHOLDERE

- MOGENS LYKKETOFT, MF, tidligere minister, formand for folketinget og FN's generalforsamling, sætter fokus på økologisk landbrugs bidrag til FN's 17 mål for en bæredygtig udvikling i verden.
- PER KØLSTER, formand for Økologisk Landsforening, lægger op til debat om fremtidens økologi på den anden side af markedspladsen.
- HANS ERIK JØRGENSEN, formand for Økologisektionen i Landbrug & Fødevarer, lægger op til debat om fremtidens økologi på bedriften.

DEBAT

HVAD MENER DU OM FREMTIDENS ØKOLOGI?

Bæredygtig produktion er præmissen for fremtidens fødevarerproduktion. Med afsæt i formiddagens oplæg, IFOAMS visionsoplæg "Økologi 3.0 – ægte bæredygtigt landbrug og forbrug" og Økologisk Erhvervsteams anbefalinger lægges op til debat om indsatser og prioriteter i fremtidens økologiske landbrug.

PLANTER

A1

Fra skrald til gødning

Der findes en bred palette af recirkuleringsmuligheder, lige fra køkkenaffald til søstjerner, der kan være med til at sikre gødningsforsyningen til det økologiske landbrug. En af de gødningskilder, der er tættest på at nå ud til de økologiske marker, er kildesorteret organisk husholdningsaffald (KOD). I Sverige er de allerede i gang, og her vil du kunne høre om deres erfaringer med brugen af KOD og potentialerne for at bruge KOD fra Københavns Kommune. Sidst, men ikke mindst, får du indblik i kvaliteten af KOD i Danmark.

OPLÆGSHOLDERE

- MARGRETHE ASKEGAARD, specialkonsulent, SEGES, arbejder meget med mulighederne for recirkulering af næringsstoffer. Hør om kildesorteret organisk affalds betydning for økologisk landbrug.
- SUSANNE LINDENEG, affaldsplanlægger, Københavns Kommune. Fra 2018 skal alt organisk husholdningsaffald i Københavns Kommune sorteres. Hvilke muligheder giver det for næringsstoffer til de økologiske marker?
- INGE WERTHER, chefkonsulent, NIRAS, arbejder bl.a. med genanvendelse og kvalitet af organisk affald, herunder forbehandling og behandling. Hør om regler, mængder og krav til kvalitet – hvad er muligt?
- JES LA COUR JANSEN, professor, Lunds Universitet, deler ud af erfaringer med håndtering af kildesorteret organisk affald i Sverige.

KVÆG

A2

Den økonomisk robuste kvægbedrift

Mange økologiske landmænd har et mål om, at deres bedrift skal være robust - ikke mindst økonomisk. Men hvornår er en bedrift økonomisk robust? Hvad er de væsentligste strategiske overvejelser? Og hvad skal der til – på kort og lang sigt? Noget af det vigtigste for den økologiske mælkeproducent er samspillet mellem mark og stald samt fokus på udnyttelse af næringsstoffer i marken og i foderrationen. Få tips til at høste hurtige forbedringer i produktionsøkonomien ved økologisk mælkeproduktion og til at prioritere strategiske overvejelser for at gøre din bedrift mere robust.

OPLÆGSHOLDERE

- KURT ANDRESEN, økologisk mælkeproducent, Bylderup Bov, der har sænket fremstillingsprisen på mælken.
- WILLIAM SCHAAR ANDERSEN, specialkonsulent, SEGES, arbejder med den robuste økonomiske bedrift, og hvilke faktorer der har størst betydning.
- ARNE MUNK og SVEN HERMANSEN, konsulenter, SEGES, viser, hvordan produktionsdata udnyttes til optimeringen, og hvordan samspillet mellem mark og stald kan forbedres.
- KELD DIECKMANN, økologikonsulent, LandboLimfjord, gennemgår et eksempel på nabosamarbejde mellem planteavlere og mælkeproducent, herunder fordele og ulemper.

SVIN

A3

Endnu bedre miljø og velfærd hos økogrise

Der arbejdes på livet løs på at udvikle produktionsforholdene for den økologiske gris. Hvilke knapper kan landmanden skrue på i hverdagen for at sikre mindre miljø- og klimabelastninger samtidig med endnu bedre velfærd og højere produktivitet hos grisene? Mød landmænd og forskere, der arbejder på at gøre det økologiske griseliv endnu bedre for miljø, klima, grisene og landmandens økonomi.

OPLÆGSHOLDERE

- JOHN E. HERMANSEN, sektionsleder, Aarhus Universitet, fortæller om, hvilke knapper den økologiske svineproducent kan skrue på i hverdagen i forhold til at mindske miljø- og klimabelastning.
- BRIAN HOLM, økologisk svineproducent, har plantet træer i sine folde. Hør om fordele og ulemper.
- HANS HENRIK THOMSEN, økologisk svineproducent, fortæller om mobile anlægs betydning for miljø, fordring og velfærd.
- BERTEL HESTBJERG, økologisk svineproducent, fravæner først sine grise ved 10 uger. Hvilken betydning har fravænningsalderen for sundhed og produktivitet?
- KRISTIAN KNAGE-DRAGSFELDT, økologikonsulent, SEGES, har kørt forsøg med mindre mobile anlæg i roemarker. Hør om betydningen for miljø, fodring og velfærd.

PÅ GÅRDEN

A4

Opstart af egen forarbejdning og afsætning

Overvejer du at sælge nogle af dine produkter lokalt? Eller tænker du ligefrem på at starte lokal produktion af fx mel, olie, is, syltetøj eller ost? Her kan du for eksempel få svar på spørgsmål om: Er der et marked, for det jeg vil lave? Hvilke kunder vil jeg sælge til? Hvad får kunderne til at køre ud til mig efter produktet? Hvordan henvender jeg mig til det lokale marked? Hvilke regler er der? Hvordan indretter man produktionslokaler, så det matcher Fødevarestyrelsens kontroller?

Efter fem små oplæg kan du få hjælp af eksperterne til din idé, dit produkt, regler, markedsføring eller emballage.

OPLÆGSHOLDERE

- MIKKEL MAARBJERG, kok og gastronomisk rådgiver, er ekspert i produktudvikling. Han fortæller om produktets kvalitet.
- TINE FALLESEN, dyrlæge og stifter af Comida Fødevarerådgivning ApS, fortæller om de regler, vi skal være opmærksomme på.
- THOMAS KJÆR, designer og emballage-ekspert, Wunsch, fortæller om emballagens betydning, og hvordan man kan komme i gang med at skaffe sin egen emballage, der fortæller om indholdet.
- GITTE HVOLDAL, chefkonsulent, Økologisk Landsforening, fortæller om afsætningskanaler, og hvordan man får kontakt til dem.
- HENRIETTE WINTHER, forretningsudvikler, Madkulturen, fortæller om god markedsføring.

SUNDHED

A5

Økologi og sundhed – fornuft eller trend

Sundhed og velfærd står højt på såvel den politiske som på den almindelige danskers dagsorden. Økologisk fødevarereproduktion adskiller sig fra konventionel produktion på en række områder. Områder, der anses for at have direkte eller indirekte betydning for folkesundheden via den sundhedsmæssige kvalitet af fødevarerne, fødevareresikkerheden og kostens sammensætning. Forbrugerne forventer, at økologiske produkter er sundere – men hvad ved vi egentlig om sundhedseffekten af økologisk kost?

OPLÆGSHOLDERE

- LISBETH E. KNUDSEN, professor i toksikologi, Institut for Folkesundhedsvidenskab ved Københavns Universitet, har lavet undersøgelser af mængden af rester af pesticider i den danske befolkning. Hør hvad man ved i dag om pesticiders mulige helbredsmæssige konsekvenser.
- HANNE LAKKENBORG KRISTENSEN, lektor, Institut for Fødevarer på Aarhus Universitet, bidrager med ny viden om sammenhængen mellem dyrkning, sensoriske egenskaber og sunde indholdsstoffer hos gamle og nye sorter af kål og rodfrugter.
- PETER SANDØE, professor, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi på Københavns Universitet, sætter fokus på, om et øget forbrug af økologiske fødevarer fører til, at forbrugerne ændrer deres kostsammensætning i retning af de officielle kostråd.
- KENNETH HØJGAARD, souschef, Københavns Madhus, beskriver, hvilke sundhedseffekter man ser ved introduktion af økologi i storkøkkener.

POLITIK

A6

Økologi og EU's fremtidige landbrugs-politik

Vi skal videre med udviklingen af dansk økologi og med den grønne omstilling af EU's landbrug. Forberedelserne er i gang til den næste periode for EU's fælles landbrugspolitik (CAP), som skal træde i kraft i 2021. EU-kommissionen laver road maps, der skal give et billede af effekten af den nuværende politik. Der drøftes budgetter, og EU's landbrugsministre sender signaler om, i hvilken retning EU's landbrugspolitik skal udvikle sig. Hvilke krav stiller vi? Hvilke forventninger har vi? Og hvad er status på nuværende tidspunkt?

OPLÆGSHOLDERE

- SYBILLE KYED, landbrugspolitisk chef, Økologisk Landsforening, som har ansvar for den politiske indsats på landbrugsområdet i foreningen.
- NIELS LINDBERG MADSEN, EU-politisk chef, Landbrug & Fødevarer, arbejder med danske landmænds interesser i forhold til EU's fremtidige landbrugspolitik.

BIORAFFINERING 1

A7

Realisering af bioraffinering af grønt-afgrøder til proteinfoder

Økologisk husdyrproduktion har en stor udfordring med at skaffe økologisk proteinfoder af høj kvalitet til en voksende produktion af fjerkræ og svin. Meget økologisk proteinfoder importeres, og danske proteinkilder, som hestebønner og lupin, har ikke en optimal aminosyresammensætning. Protein fra græs og kløver har derimod en god aminosyresammensætning, og kløvergræs er en ideel afgrøde i økologiske sædskifter. Men hvordan udvinder man græsprotein, og hvilke muligheder giver det i økologisk produktion?

En række forskere bidrager med nyeste viden om, hvordan man udvinder græsprotein, og hvilke muligheder det giver i økologisk produktion.

OPLÆGSHOLDERE

- SØREN KROGH JENSEN, seniorforsker, Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet, ser på græsprotein i forhold til soja, og hvor meget vi kan erstatte.
- METTE LÜBECK, lektor, Sektion for Bæredygtig Bioteknologi på Aalborg Universitet, fortæller om storskala produktion af græsprotein og krav til raffineringsteknik.
- JØRGEN ERIKSEN, professor, Institut for Agroøkologi på Aarhus Universitet, går i dybden med, om optimal produktion af græs til proteinfremstilling og om græsprotein er det mest bæredygtige valg.
- NIELS KJÆR TVEDEGAARD, konsulent, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi på Københavns Universitet, giver et indblik i, om det bliver dyrere at producere økologiske husdyrprodukter med græsprotein.

PLANTER

B1

Fantastiske efterafgrøder og kåring af årets efterafgrødefrontløber

Når alt kommer til alt med efterafgrøderne, er det så ikke bare rajgræs og kløver, der skal sættes på? Nej, der er nok mere at gå efter. Flere muligheder præsenteres, og der lægges op til diskussion af de mange forskellige formål med at benytte efterafgrøder. Mødet slutes af med kåring af årets økologiske efterafgrødefrontløber.

OPLÆGSHOLDERE

- ANNE ERIKSEN, planteavlskonsulent, ØkologiRådgivning Danmark, der til daglig arbejder med sædskifteoptimering, herunder hvordan efterafgrøder kan indgå.
- SVEN HERMANSEN, chefkonsulent, SEGES, der i sit mangeårige arbejde med økologisk planteavl har stor indsigt i efterafgrødens betydning og potentiale.
- ANNETTE VIBEKE VESTERGAARD, chefkonsulent, Økologisk Landsforening, motiverer og præsenterer årets økologiske efterafgrødefrontløber.

PLANTER

B2

Økologisk sortsudvikling

Økologiske dyrknings- og markedsvilkår adskiller sig markant fra de konventionelle vilkår. Derfor er der behov for sorter, der er tilpasset økologiens vilkår. Konkurrenceevne over for ukrudt, god sygdomsresistens, tidlig vækst og specifikke stråegenskaber er vigtige egenskaber for økologiske vårbygsorter, og derfor fokuspunkter i forædlingen lige nu. I forædlingen af hestebønner er der fokus på sygdomsresistens mod f.eks. chokoladeplet, skimmel, rust og hestebønnebladplet, men der er også nye sorter uden tanniner eller vicin og convicin på vej i forædlingen.

OPLÆGSHOLDERE

- LENE KRUSELL, forædler, SEJET, har de seneste år været med i flere nationale og internationale forsøg med forædling af økologisk vårbyg.
- JENS CHRISTEN KNUDSEN, forædler, Nordic Seed, som forædler økologiske hestebønner og har været med i forsøg med forædling af hestebønner.

FJERKRÆ

B3

Attraktive hønsegårde til høns og kyllinger

Fjerkræ er forsigtige dyr, og hvis de skal benytte udearealerne, skal udearealerne være anlagt på den helt rigtige måde. Men hvordan gør man udearealerne attraktive for høns og kyllinger? Og hvordan harmonerer det med de nye regler?

Noget af det vigtigste er, at beplantningen giver læ, skygge og tryghed til fjerkræet, og så skal der være mulighed for fødesøgning. En beplantning med stor biodiversitet tiltrækker mange forskellige insekter, som fjerkræet kan jage, og energiafgrøder eller frugttræer kan være med til at minimere miljøpåvirkningen.

OPLÆGSHOLDERE

- NIELS FINN JOHANSEN, fjerkrækonsulent, SEGES, som er en af landets førende rådgivere inden for økologisk ægproduktion.
- JANNE BECK, driftsleder, Axel Månssons A/S, der har mange års erfaring med attraktive hønsegårde med pil og poppel til æglæggende høner.

PÅ GÅRDEN

B4

Brug af sociale medier til branding af gård og produkter

Hvordan kan du benytte de sociale medier til branding af din bedrift til omverdenen eller som salgs- og brandingkanal for dine produkter. Hvordan opnår du det, du gerne vil? Og hvordan udnytter du de mange muligheder fx målrettede opslag? Bliv klogere på, hvordan man får succes med at bruge facebook og de andre sociale medier.

OPLÆGSHOLDERE

- TINA MØLLERGAARD, head of social media, Landbrug & Fødevarer, hjælper landmænd og virksomheder med at blive synlige på de sociale medier.
- GERT LASSEN, landmand, Ellinglund, som med facebook inviterer indenfor på gården og lader omverdenen følge med i årets gang.

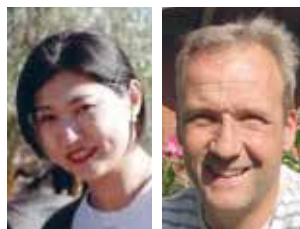
MARKEDET

B5

Certificering af økologiske landmænd til det kinesiske marked

Kina er et voksende marked for dansk økologi – det gælder både for mælk og svinekød. Men det er også et marked med meget strenge godkendelsesprocedurer, hvis man ønsker at blive økologificeret efter de kinesiske økologi-regler. Mødet giver viden om de særlige krav, der gælder, når en landmand skal godkendes til at levere råvarer til danske virksomheder, som skal eksportere økologi til Kina. Mød den kinesiske økologikontrollør og en dansk mælkeproducent, som i flere år har været certificeret til eksport til Kina.

Det første oplæg holdes på engelsk.

OPLÆGSHOLDERE

- LU BAI, økologikontrollør, Sellbio Consulting i München, arbejder som kinesisk økologikontrollør i Danmark.
- TORBEN SØNDERBY, økologisk mælkeproducent, der i flere år har været certificeret efter de kinesiske økologiregler.

POLITIK

B6

Økologi som løsning på kommunale udfordringer

Kommunerne står med mange udfordringer, som økologien kan hjælpe med at løse. Det gælder fx beskyttelse af grundvandet, pleje af naturarealer eller sund, velsmagende mad i de offentlige køkkener. Samtidig har kommunerne mange af de affaldsstoffer, som økologer har behov for. Mødet sætter fokus på potentialerne og de gode eksempler på kommunale partnerskaber, der skaber nye løsninger for både kommuner og økologer. Aktuelle erfaringer med mobilisering af over 1000 kommunale kandidater for økologi ifm. kommunalvalg 2017 deles og drøftes.

OPLÆGSHOLDERE

- PAUL HOLMBECK, direktør, Økologisk Landsforening, og lobbyist for økologer, fortæller om de seneste erfaringer med ØkoValg 2017 og det samarbejde, der gør kommuner til drivkraft for økologi.
- TINA UNGER, programleder for fødevarer, erhverv og bæredygtighed, fortæller om erfaringer og læring fra Lejre Kommune, hvor en bred involvering af landmænd, kommunen, borgere m.fl. i økologiske initiativer, har skabt udvikling.

BIORAFFINERING 2
PANELDEBAT

B7

Bioraffinering
af grønt-
afgrøder til
proteinfoder
– en genial
løsning eller
luftig vision?

Økologisk husdyrproduktion har en stor udfordring med at skaffe økologisk proteinfoder af høj kvalitet til en voksende produktion af fjerkræ og svin. I forlængelse af de faglige oplæg i møde A7 "Realisering af bioraffinering af grøntafgrøder til proteinfoder" er en række repræsentanter fra værdikæden inviteret til at diskutere, om bioraffinering af grøntafgrøder er en genial løsning på proteinforsyningen eller blot en luftig vision?

DELTAGERE I PANELDEBATTEN

- HANS ERIK JØRGENSEN, økologisk svineproducent og formand for Økologisektionen i Landbrug & Fødevarer.
- LARS BRED AHL, formand for Æg- og Fjerkræudvalget i Økologisk Landsforening.
- TORBEN JENSEN, produktchef i Vestjyllands Andel.
- HENRIK BIILMANN, direktør i Friland A/S og formand for Fødevareministeriets Økologiske Erhvervsteam.
- THOMAS ROLAND, CSR-chef i Coop.

ORDSTYRER

- ERIK FOG, landskonsulent, SEGES, styrer slagets gang

FORTSÆTTELSE AF PLENUM 1

Bæredygtig udvikling
af økologien

Økologerne har sat sig for at udvikle det økologiske landbrugs bæredygtighed. 200 økologiske landbrug har fået lavet et bæredygtighedstjek med Rise-modellen, der kortlægger den enkelte bedrifts bæredygtighed på en række parametre som fx. klima, natur, social ansvarlighed, dyrevelfærd mv.

Hør mere om, hvad du kan gøre på centrale områder, når det gælder din bedrifts bæredygtighed.

BÆREDYGTIGHED

C1

Mere natur i agerlandet – fra prioritering til handling

Biodiversitet er én af hjørnestenene i et bæredygtigt landbrug. Samtidig har mange forbrugere en forventning om, at økologer gør en ekstra indsats for natur og biodiversitet. Få rede på begreber og styr på prioriteringerne i din naturindsats. Hvor giver det bedst mening at gøre en ekstra indsats for naturen på bedriften, og hvad er mulighederne i praksis? Hør de gode eksempler på lokale samarbejder for mere natur og erfaringer med at have en naturplan for sin bedrift.

OPLÆGSHOLDERE

- ANNE ESKILDSSEN, specialkonsulent, SEGES, som har stor viden om og erfaring med, hvor det giver bedst mening at gøre en prioriteret indsats for at fremme biodiversiteten.
- JULIE ROHDE, projektkoordinator, Økologisk Landsforening, som arbejder med natur og biodiversitet på økologiske bedrifter.
- FRODE LEHMANN, økologisk landmand og formand for Naturmælk, der har flere års erfaring med arbejdet med naturplaner på sin ejendom.

BÆREDYGTIGHED

C2

Socialt ansvar på bedriften

I et økologisk jordbrug kan der være mange typer af håndværk og opgaver repræsenteret, som kan danne basis for oprettelse af sociale arbejdspladser: Gartneri og landbrug, dyrepasning, naturpleje, håndværk, maskiner, gårdbutik mm. Velfungerende sociale arbejdspladser kræver, at der er afsat tid til samarbejde med myndighederne. Der er også brug for et vist kendskab til lovgivning, hvordan kommunen arbejder med sociale arbejdspladser, og hvor man skal henvende sig, hvis man har behov for hjælp.

OPLÆGSHOLDERE

- LONE ANDREASEN, projektleder, Det Samfundsnyttige Landbrug, som har stor erfaring med begreberne og lovgivning i forbindelse etablering af sociale arbejdspladser.
- KIM QVIST, økologisk landmand, Topkærgaard, som driver et bynært økologisk landbrug med både ordinære og sociale arbejdspladser.
- BETTINA WESTERGAARD, Westergaards Planteskoler, som praktiserer socialøkologisk virksomhed og samarbejder herom med lokale landmænd.

BÆREDYGTIGHED

C3

Klimahandlingsplaner i det økologiske landbrug

Det økologiske landbrug står over for en klimaudfordring, som skal tages alvorligt. Landmændene står klar til at tage ansvar, men mangler oplysning om både sammenhæng mellem udledningen af drivhusgasser og deres bedrift og om konkrete handlemuligheder. Hør om sammenhængen mellem landbrug og drivhusgasser, og hvordan du kan arbejde med at reducere dit landbrugs klimabelastning.

OPLÆGSHOLDERE

- METTE KRONBORG, klimakonsulent, Økologisk Landsforening, der er projektleder i Forstærket klimainsats i økologisk landbrug, laver klimahandlingsplaner og klimaskoler for økologiske landmænd.
- HANNE BANG BLIGAARD, senior specialist, Arla Foods a.m.b.a., er ansvarlig for Arlas strategi for bæredygtig mælkeproduktion. Siden 2013 har Arla gennemført over 1.000 klimatjek i Danmark.
- JAKOB KORTEGAARD, kødkvægsproducent, Farsø, som har fået lavet en klimahandlingsplan.

BÆREDYGTIGHED

C4

Brug af data til bæredygtig udvikling og vækst

Dansk landbrug er i en unik position med hensyn til antallet af landbrugsdatabaser og præcisionen af de data, vi har der. Der er et stort potentiale for at anvende disse data til at gøre status for bedrifternes bæredygtighed på en lang række områder, og denne udvikling er så småt i gang. Økologerne har mulighed for at udnytte dette til at blive meget præcise på, hvordan økologien er spydspids for bæredygtighed i Danmark. Vi viser konkrete eksempler og fremtidige muligheder, som oplæg til efterfølgende debat.

OPLÆGSHOLDERE

- JENS BLIGAARD, afdelingschef, SEGES, med speciale i samkørsel af data, datamining på bl.a. landmandsportalen landmand.dk.
- FRANK OUDSHOORN, specialkonsulent, SEGES, er specialkonsulent i økologisk planteavl og bæredygtighed.
- PETER STAMP ENEMARK, seniorkonsulent, Arla Foods, arbejder med anvendelse af eksisterende data til at øge dyrevelfærd, overblikket og driften.

BÆREDYGTIGHED

C5

Strategisk udvikling af gårdens bæredygtighed

Regler og kontrol har spillet en vigtig rolle for økologiens succes med at opbygge et marked og med at kunne kommunikere klart og ensartet om økologi. I fremtiden kommer bæredygtighed i endnu højere grad til at spille en central rolle i forbrugernes valg af fødevarer. Så hvordan sikrer vi, at økologien fortsat er det bedste valg for de forbrugere, der lægger vægt på klima, natur, dyrevelfærd mv? Hør om hvordan gårdudviklingsaftaler og RISE-analysen kan bruges til at gøre de økologiske bedrifter endnu mere bæredygtige.

OPLÆGSHOLDERE

- SYBILLE KYED, landbrugspolitisk chef i Økologisk Landsforening og projektleder på udvikling af Gårdudviklingsaftaler i Økologisk Landsforening.
- SOLVEJG HORST PETERSEN, virksomhedsrådgiver i SAGRO, har med udgangspunkt i RISE-analysen arbejdet med at integrere bæredygtighed i det strategiske arbejde på økologiske bedrifter.
- Økologisk landmand, som har testet model for gårdudviklingsaftaler.

PLANTER

D1

Robotteknologi i forskellige afskygninger gør i disse år deres indtog i det danske landbrug. Teknologien er ikke kun for gartnere, også almindelige økologiske landmænd arbejder med forskellige mekaniske og tekniske løsninger – heriblandt lugerobotter, som med tiden er udviklet til at kunne gøre det ud for håndhakning – bl.a. i økologiske sukker- og foderroer, som gør comeback i Danmark efter at have været mere eller mindre fraværende i mange år.

Robotteknologi – lugerobotter i økologien

OPLÆGSHOLDERE

- FRANK W. OUDSHOORN, specialkonsulent, SEGES, har stor ekspertise og 'fingeren på pulsen' inden for teknologi i landbruget fra sit arbejde med praktisk landbrugsdrift samt forskning i tekniske landbrugs løsninger.
- NICK ZIEGLER, økologisk planteavlser, Hedehusene, ejer en 12 fuget Steketee lugerobot, der i 2017 dækker hele lugebehovet i økologiske sukkerroer på Sjælland.

PLANTER

D2

Hvad bidrager hestebønner til i foderrationen, og hvilke dyregrupper egner hestebønner sig bedst til? Hvilke muligheder er der for at gøre hestebønnerne lagerfaste og hvordan påvirker det foderkvaliteten? Fem rådgivningscentre har i år dystet om at lægge den mest optimale dyrkningsstrategi for øko-hestebønner. Der er valgt forskellige metoder til etablering og renholdelse, rækkeafstand, sortsvalg og tilførsel af næringsstoffer. Høsten er nu gjort op, og der skal kåres en danmarksmester. De deltagende rådgivningskontorer er LMO Økologi, Syddansk Økologi, Lemvigegnens Landboforening, AgriNord og VKST Økologi.

Flere danske proteiner – DM i hestebønner

OPLÆGSHOLDERE

- KIRSTINE FLINTHOLM JØRGENSEN, økologikonsulent, LMO Økologi, har igennem længere tid arbejdet med foderværdi i hestebønner og forbedring af proteinkvaliteten ved varmebehandling.
- PETER MEJNERTSEN, økologichef, LMO Økologi præsenterer baggrunden for DM i økologisk hestebønne dyrkning og gennemgår de forskellige dyrkningsstrategier.

SVIN

D3

Flere pøttegrise skal overleve i økologisk produktion

Et væsentligt princip i den økologiske produktion er god dyrevelfærd. Den tidlige pøttegrisedødelighed er dog høj. I forskningsprojektet VIPiglets har en række forskere, rådgivere og økologiske producenter taget denne udfordring op. På mødet kan du få nyeste resultater om metoder til at forbedre pøttegrises vitalitet ved fødsel gennem genetisk selektion og til at forbedre so- og pøttegrises nærklime omkring faring.

OPLÆGSHOLDERE

- LENE JUUL PEDERSEN, seniorforsker, Institut for Husdyrvidenskab på Aarhus Universitet, beskriver brugen af genetik som vejen til bedre pøttegriseoverlevelse.
- SARAH-LINA AA. SCHILD, ph.d.-studerende, Institut for Husdyrvidenskab på Aarhus Universitet, går i dybden med hytteklimatets betydning for pøttegrises overlevelse.

FJERKRÆ

D4

Egenproduktion af proteinfoder

Det er et stort ønske blandt økologiske ægproducenter at få en bedre produktionsmæssig sammenhæng mellem mark og stald, så man i højere grad dyrker sit eget foder, herunder også protein.

Indkøb af proteinfoder er en betydelig omkostning, og hvis en højere del af proteinet kan komme fra egen markproduktion, vil der være en betydelig økonomisk gevinst for produktionsgrenen. Egenproduktion af protein er en mulighed, men det kræver fokus på afgrødevalg, markplaner, sædskifte, foderopbevaring og ikke mindst fodertildeling. Hør, hvordan det kan lade sig gøre.

OPLÆGSHOLDERE

- NIELS FINN JOHANSEN, fjerkrækonsulent, SEGES, arbejder med økologisk konsumægproduktion og opdræt. Han finder de bedste løsninger for management, proteinforsyning, og bæredygtighed inden for økologisk fjerkræproduktion.
- KJELD FORSOM, planteavlsrådgiver, ØkologiRådgivning Danmark, arbejder til daglig med sædskifteoptimering, markplaner samt dyrkning af proteinafgrøder.

ANDRE HUSDYR

D5

Kaniner – vild idé eller bære- dygtig niche- produktion?

Danskerne importerer ca. 30 tons kaninkød om året, og begejstringen for kaninkødet ser ud til at vokse. Måske er det på tide, at kaninen kommer tilbage i den danske landbrugsproduktion. Kaninen ser ud til at passe godt ind i den økologiske produktion og vil være et lækkert bidrag til det økologiske spisebord. Hvordan kommer man i gang, og kan produktionen blive rentabel?

OPLÆGSHOLDERE

- TINE KORTENBACH, urban farmer, cand. agro. og forfatter, som har skrevet flere bøger om kaniner, der introducerer kaninerne til spisebordet gennem hobbyproduktion.
- METTE & CLAUS KLIT MUNKSGAARD, økologisk kaninavlter, der startede økologisk kaninproduktion i foråret 2017.
- ANDREAS BUCHHAVE JENSEN, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer, der har taget temperaturen på markedet og forbrugernes interesse for kanin på tallerkenen.

PÅ GÅRDEN

D6

Få mest muligt ud af dit kontrol- besøg

Er du ny økolog eller på springet til at blive det, så gør du dig måske en række overvejelser om, hvad økologikontrollen er for en størrelse. Mødet giver indsigt i, hvordan et økologikontrolbesøg forløber, og hvad du selv kan gøre for at gøre det til en god oplevelse.

Få information om, hvad kontrollørerne forventer af dig, og hvilke bilag, du skal kunne vise frem ved kontrollen, og bliv inspireret af fortællinger om, hvordan der kan findes løsninger på små udfordringer, der ellers vil kunne skabe irritation i forbindelse med kontrollen.

OPLÆGSHOLDERE

- JOHANNE STRØMBERG, kontrollør, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, som gennem sit arbejde har en stor indsigt i, hvordan en kontrol forløber, og hvilke forventninger kontrolløren har til landmanden.
- HELLE SIEVERTSEN, økologikonsulent, LandboThy, som har erfaringer både som økologirådgiver og økologisk landmand.
- CHRISTIAN THERKILDSEN, økologisk mælkeproducent Raunhøj Dairy I/S, Hjortshøj, fortæller om sine egne erfaringer med økologikontrollen.

BIODYNAMISK

D7

Erfaringer fra
biodynamisk
landbrug

Som biodynamiker har man fokus på at øge jordens liv og balance og på at producere fødevarer, der giver forbrugerne sundhed til både krop og sjæl. For landmanden giver de biodynamiske principper inspiration til at se og tænke på sin bedrift på en ny måde. Og det giver nye faglige udfordringer. Her fortæller to biodynamikere om, hvad der får en moderne økolog til at dyrke biodynamisk, om hvordan man dyrker biodynamisk i praksis.

OPLÆGSHOLDERE

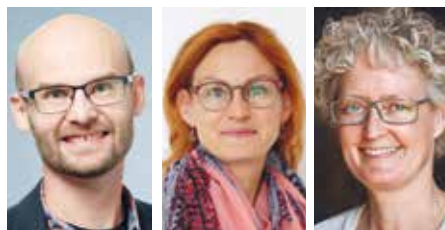
- FRODE HJORT GREGERSEN, mælke- og æggproducent i Forum ved Esbjerg, og medlem af bestyrelsen for Demeterforbundet.
- BJARNE SCHALDEMOSE, Veflinge på Fyn. Økologisk landmand siden 1999, men tog i 2016 springet til biodynamisk landbrug og har i dag biodynamisk planteavl og kødkvæg.

LEDELSE

D8

Bliv den bedste i
klassen –
strategi for
gården

Hvorfor bruge tid på at lægge en strategi for bedriften? En strategi er et værktøj, der hjælper dig med at skabe retning og vækst samt glade og motiverede medarbejdere, der alle trækker i samme retning. Hvad er de fem vigtigste potentialer for din bedrift i de kommende år? Hvordan bliver du strategisk afklaret, og hvordan nedbrydes strategien og gøres konkret? Hør hvordan man arbejder med strategi for gården og hvilke gevinster, det kan give.

OPLÆGSHOLDERE

- WILLIAM SCHAAR ANDERSEN, specialkonsulent, SEGES, der arbejder med udvikling af strategiske værktøjer til brug i landbruget.
- SOLVEJG HORST PETERSEN, virksomhedsrådgiver, SAGRO, der hvert år hjælper mange landmænd med at lave strategiplaner.
- KIRSTEN RASMUSSEN, landmand, Risbjerg Landbrug, der har fået lagt en strategi for Risbjerg Landbrug. Hør hvad det har betydet.

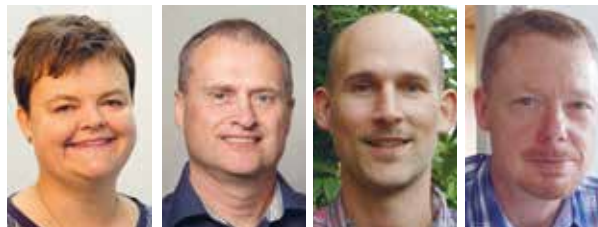
PLANTER

E1

Stål og konkurrencekraft mod ukrudt

Øg rækkeafstanden i korn og gør plads til radrenerskær. Det er den nye trend i ukrudtsbekæmpelsen, men er det nu også det bedste både i forhold til ukrudt og afgrøde? Få den nyeste viden om, hvad sorts- og artsblandinger af korn kan gøre for at holde ukrudtet nede. Sidst, men ikke mindst, kan du høre om, hvordan du øger afgrødens konkurrencekraft mod ukrudt; næppe så nyt, men erfaringsmæssigt er der ikke noget bedre mod ukrudt end en vellykket afgrøde.

OPLÆGSHOLDERE

- METTE SØNDERSKOV, akademisk medarbejder, og BO MELANDER, lektor, Institut for Agro-økologi på Aarhus Universitet, sætter fokus på, hvordan sortsblandinger af vårbyg og havre har indflydelse på ukrudtstrykket, og hvilken sædskiftesammensætning og efterafgrødevalg, der hæmmer ukrudtet mest muligt.
- LARS PØDENPHANT KIÆR, lektor, Institut for Plante- og Miljøvidenskab på Aarhus Universitet, beskriver, hvordan man optimerer blandafgrøder til lokale forhold.
- ANDERS LUND, økologisk planteavler fra Aastrupgård ved Brædstrup, fortæller om sine erfaringer med ukrudtsbekæmpelse, herunder radrensning og forsøg med mindre pløjning.

PLANTER

E2

Økologisk grøntsagsproduktion i mindre skala

Interessen for lokale økologiske produkter vokser. Det giver behov for øget fokus på lokal produktion og afsætning. Det kræver en hel del overblik at få dyrkning, logistik, afsætning og arbejdskraft til at blive til en god forretning – også på mindre alsidige grøntsagsbedrifter – og især ved opstart. Går du med tanker om en alsidig økologisk grøntsagsproduktion til vejboden, gårdbutikken, eller måske til de lokale supermarkeder og restauranter, så giver temamødet inspiration til at komme videre.

OPLÆGSHOLDERE

- RICHARD DE VISSER, konsulent, GartneriRådgivningen, har indgående kendskab til økologisk grøntsagsproduktion, opstart af nye producenter m.m.
- HELGE BÜLOW, faglærer og selvstændig gartner, har prøvet på egen krop at starte en økologisk produktion, har arbejdet med lokal afsætning, etablering af gårdbutik m.m.
- JANUS Z. SØLVSTEN, økologisk gartner/kundebonde, har erfaring med økologisk grøntsagsproduktion og dyrkning af mange forskellige afgrøder.

KVÆG

E3

Guldet ligger i nærproduceret foder

Der er mange penge at spare, hvis man som økologisk mælkeproducent har høj selvforsyning. Det indebærer styr på grovfoderet – både med hensyn til kvalitet og udbytte.

Høje foderpriser og en stor import af proteinfoder over store afstande betyder, at mange økologer er interesserede i en større selvforsyning af foder. Mødet præsenterer ideer til dyrkning af mere protein og energi lokalt. Det kan ske enten på bedriften eller i samarbejde med en lokal økologisk planteavler.

OPLÆGSHOLDERE

- ERIK ANDERSEN, chef for kvæg og økonomi, ØRD, har stor indsigt i, hvordan god kvalitet og høje udbytter af grovfoderet påvirker landmandens økonomi.
- MOGENS SKOVDAL HANSEN, økologisk mælkeproducent, lægger på sin bedrift med 260 malkekøer stor vægt på en god grovfoderkvalitet og stor grad af selvforsyning.
- KIRSTINE FLINTHOLM JØRGENSEN, økologirådgiver, LMO, der har arbejdet med større selvforsyning og lokalproduceret foder, både i sin tid hos SEGES og nu hos LMO.
- GERT LASSEN, økologisk landmand, der har stor fokus på at få grovfoder hjem i en god kvalitet, og som er begyndt at afskalle hjemmedyrket havre.

KVÆG

E4

Antibiotikafri økologisk kvægproduktion

Antibiotika skal bruges med omtanke, og landmanden skal samtidig sikre, at syge dyr håndteres velfærdsmæssigt forsvarligt. Kalvediarre samt yverbetændelse i økologiske mælkekvægsbesætninger er nogle af de væsentligste årsager til brug af antibiotika hos kvæg. Få nyeste viden om, hvordan antibiotikaforbruget kan reduceres under hensyntagen til dyrenes velfærd.

OPLÆGSHOLDERE

- MARI REITEN og ALICE PUK SKARBYE, ph.d.-stipendiater, Institut for Husdyrvidenskab på Aarhus Universitet, sætter sammen med konsulent Hans Christian Christiansen fra Calvex A/S fokus på, hvordan man reducerer forekomsten af kalvediarre ved at forbedre management omkring tildeling af råmælk, mælkehygiejne og gruppeopstaldning.
- ESBEN MØLLER-XU, økologisk landmand, benytter sig stort set ikke af antibiotika til behandling af sine malkekøer. Hør om hans vej til at droppe penicillin.
- METTE VAARST, seniorforsker, Institut for Husdyrvidenskab på Aarhus Universitet, beskriver muligheder og begrænsninger for en certificerbar antibiotikafri produktion af økologisk mælk.

FJERKRÆ

E5

Multichick I – diversitet og tro- værdighed

Økologiske kyllinger er en varegruppe med en markedsandel på kun 1%. Samtidig er der stor forskel mellem økologisk og konventionelt produceret kylling i forhold til adgang til udeareal, væksthastighed, foder og belægningsgrad. Mødet giver indblik i resultater opnået i forskningsprojektet MultiChick og potentialet for at udvide dansk økologisk slagtekyllingeproduktion.

OPLÆGSHOLDERE

- JETTE SØHOLM PETERSEN, chefkonsulent, SEGES, beskriver den rivende udvikling, som den økologiske slagtekyllingeproduktion er inde i.
- HARDY ESKILDSEN, direktør, Top Æg ApS, har i mere end 10 år været selvstændig med eget rugeri og forældredyr og arbejder med nye genotyper til økologisk slagtekyllingeproduktion.
- SANNA STEENFELDT, seniorforsker og projektleder for MultiChick, Institut for Husdyrvidenskab på Aarhus Universitet, har sit hovedområde inden for fjerkræernæring og -produktion og sætter netop fodring og ernæring af økologiske slagtekyllinger som omdrejningspunkt for mødet.
- ANNE LOUISE F. HELLWING, akademisk medarbejder, Institut for Husdyrvidenskab på Aarhus Universitet, deler ud af sin viden om indretning af udearealer og effekten på kyllingernes adfærd.

FRUGT

E6

Bedre økonomi i økologisk frugtproduktion

Det er nu muligt at producere dansk økologisk kernefrugt af en meget høj kvalitet under markiser, men hvordan forbedres økonomien? Få mere viden om de dyrkningstekniske muligheder og om øget robusthed i plantagen ved hjælp af blomsterstriber og bedre levesteder for bier.

OPLÆGSHOLDERE

- HANNE LINDHARD PEDERSEN, specialkonsulent og frugtavler, GartneriRådgivningen, og MAREN KORSGAARD, økologikonsulent, VKST, sætter fokus på alternativer til sprøjtning af æbler, lovgivning og økonomi.
- VIBEKE LANGER, lektor, Institut for Plante- og Miljøvidenskab på Københavns Universitet, giver anbefalinger til at opnå forbedrede plantageforhold for nyttedyr og vilde bier.
- MERETE EDELENBOS, lektor, Institut for Fødevarer på Aarhus Universitet, giver gode råd til bedre udnyttelse af produktionen og mindre spild.

RESSOURCER

E7

Sådan løfter vi økologien med biogas

Der har i en årrække været interesse for at integrere biogasproduktion i det økologiske jordbrug, fordi man på den måde vil kunne få mere og bedre gødning og samtidig vil kunne bidrage klimamæssigt ved produktion af vedvarende energi i form af biogas.

Det har vist sig at være en temmelig udfordrende ambition; men nu begynder erfaringerne fra de første økologiske biogasanlæg at løbe ind. Hvad kan vi lære af pionererne, og hvordan kommer vi bedst videre?

OPLÆGSHOLDERE

- JESPER HANSEN, økologisk landmand, Dalmose, fortæller om sine erfaringer med at etablere et gårdbiogasanlæg.
- BO JUNCHER NIELSEN, økologisk landmand, Randers, er formand for Leverandørforeningen for Nørreådalens BioM-amba. En forening, der leverer græs fra ådalen til et biogasanlæg. Hør hvordan fællesskab og samarbejde fungerer uden ansvar for biogasdriften.
- PREBEN LAURIDSEN, økologisk landmand, Sønderhøjgård I/S, fortæller om økologiske fællesanlæg og øko-linjer – hvordan håndterer man kompleksiteten?

FOODSERVICE
DIALOG I KÆDEN I

E8

Direkte afsætning fra landmand til restauranter og grossister

Foodservicesektoren er i rivende udvikling. Sektoren vokser i markedsandel, og køkkenerne begynder at stille større og større krav til kvaliteten og diversiteten i de råvarer, de efterspørger.

Går du med et ønske om at komme ind på et marked i vækst, hvor der er andre handelsbetingelser end pris, så deltag i dette møde. Her får du en unik chance for at møde restauratører, kantiner, hoteller og grossister, der er på udkig efter lokale økologiske fødevarer.

Mødets første del sætter fokus på foodservicesektorens tanker og behov, når det gælder økologiske råvarer. Mødets anden del (F8) lægger op til etablering af nye forretningsforbindelser mellem landmænd og aftagere.

OPLÆGSHOLDERE

- ANDREAS BUCHHAVE, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer, fortæller om mulighederne på foodservicemarkedet for små lokale økologiske producenter.
- KIM RAHBEK, direktør, Sticks & Sushi, fortæller om, hvilke råvarer den københavnske restaurantscene efterspørger.
- RASMUS RASMUSSEN, køkkenchef, Comwell Roskilde, fortæller om hotelkædens satsning på lokal økologi.
- KENNETH BALIEU SØRENSEN, gastronomisk udvikler, Fazer Foodservice sætter fokus på, hvordan man som lille leverandør kommer ind hos en stor kantineoperatør.
- MOGENS JENSEN, afdelingsleder, Grøn Fokus, sætter spot på, hvilke varer der er attraktive for grossisten, og hvad der skal til for at levere.
- POUL LANG NIELSEN, landmand, Hindsholmgris, fortæller om erfaringer med at komme ind på foodservicemarkedet.
- MARTIN BREGNBALLE, Nordic Foodworks, giver et bud på, hvad der skal til for at levere til foodservicesektoren.

PLANTER

F1

Styrk jordens frugtbarhed

Økologerne arbejder med forskellige metoder til at øge jordens frugtbarhed med henblik på at øge udbytte og kvaliteten, mindske klimabelastningen og holde jorden frugtbar for fremtiden. I dette møde ser vi på, hvor meget maskiner pakker jorden, og hvad det betyder for plantevæksten. Erfaringer med økologisk, reduceret jordbearbejdnings, plantevitalisering og efterafgrødeblandinger på Sjælland og i Jylland præsenteres, samt de forhindringer, man skal være opmærksom på, når man går i gang.

OPLÆGSHOLDERE

- JANNE AALBORG NIELSEN, chefkonsulent, Økologisk Landsforening, der har flere projekter om jord og næringsstoffer. Janne har erfaring med reduceret jordbehandling, og hvad der foregår i dybden af jorden.
- MARTIN BECK, rådgiver og planteavler, har siden 2015 undervist og rådgivet i øget jordfrugtbarhed. Han bringer ny viden og nye metoder til Danmark fra andre lande i den vestlige verden.
- MICHAEL MEYER, landmand, Eskebjerg, er under omlægning til økologi og har i flere år eksperimenteret med øget jordfrugtbarhed.

PLANTER

F2

Rækkedyrking – fremtidens økologiske korndyrkning

Rækkedyrking i korn giver mulighed for radrensning i kornrækkerne, såning af efterafgrøder i rækkemellemrummene og radrensning mellem rækkerne af efterafgrøder.

Dette er et rent Kinderæg med hele tre gevinster:

1. god kontrol med både enårigt ukrudt og rodukrudt
2. god etablering af kvælstoffikserende efterafgrøder
3. gode og stabile udbytter

Systemet er udviklet og demonstreret i forskningsprojektet RowCrop – og det virker!

Forskerne har i mange år arbejdet med at finde ud af, hvordan man opnår højere og mere stabile udbytter i økologisk planteavl.

OPLÆGSHOLDERE

- JØRGEN E. OLESEN, professor, Institut for Agrøekologi, Aarhus Universitet
- PETER SØRENSEN, seniorforsker, Institut for Agrøekologi, Aarhus Universitet
- KRISTIAN THORUP-KRISTENSEN, professor, Institut for Plante- og Miljøvidenskab, Københavns Universitet
- MALENE THEILGAARD, konsulent, SEGES

KVÆG

F3

Fremtidens økoko – hvad kan og vil vi avle efter?

Det er muligt at avle på mange forskellige egenskaber hos økologiske malkekøer. Men er det sundhed hos koen, fedtsyresammensætningen i mælken eller måske egenskaber hos de gamle husdyrracer, som der bør sættes på? Kan de økologiske principper indgå i avlsmålet? Og kan det betale sig rent økonomisk for den økologiske landmand og for udviklingen af økologien at avle efter bestemte egenskaber hos malkekvæget? På dette møde præsenteres du for dugfriske resultater fra Organic RDD-projektet SOBcows, der giver et bud på den fremtidige avl.

OPLÆGSHOLDERE

- MORTEN KARGO, seniorrådgiver, AU Foulum og SEGES, er den gamle ræv inden for feltet med mange års erfaring i arbejdet med udarbejdelse af avlsmål og optimering af avlsplaner. Specielt har han stor interesse i arbejdet med at finde dyr med de rette arvelige egenskaber til specifikke produktionsmiljøer.
- NINA AAGAARD POULSEN, adjunkt, Institut for Fødevareforskning ved Aarhus Universitet, har stor fokus på sammenhængen imellem kvalitet og genetik for både mælkefedt og mælkeprotein.
- ALBERT JOHANNES BUITENHUIS, lektor, AU Foulum, arbejder meget med nye fænotyper i kvægavlen. Især har han arbejdet med at udnytte de infrarøde spektra i mælken til forklaring af mælkens kvalitetsegenskaber.
- FRODE LEHMANN, økologisk mælkeproducent, er formand for mejeriet Naturmælk, som også deltager i SOBcows-projektet, og har dyr af gamle husdyrracer.

SVIN

F4

Antibiotikafri økologisk svineproduktion

Antibiotika anvendes i stor grad til behandling og forebyggelse af diarré og infektioner i den konventionelle svineproduktion – og i nogen grad også i økologisk produktion. Antibiotikaforbruget kan medføre øget forekomst af multiresistente bakterier. Desuden udgør det i stigende grad et miljøproblem, at tungmetaller som zink og kobber spredes med gylle for derefter at ophobe sig i landbrugsjorden. Så hvad gør vi for at nedsætte antibiotikaforbruget?

OPLÆGSHOLDERE

- HANNE KONGSTED, postdoc, Institut for Husdyrvidenskab på Aarhus Universitet, giver et indblik i, hvordan sammenhængen er mellem antibiotikaforbrug og sygdomsniveau.
- MARTIN JENSEN, seniorforsker, Institut for Fødevarer på Aarhus Universitet, går i dybden med om planter med antibakteriel virkning kan bruges som tilskudsfoder til forebyggelse og behandling af infektioner, som giver pattegrisediarré.
- NICOLAJ PEDERSEN, svineproducent, Stenager Øko-gris, deler ud af sine erfaringer med at sænke antibiotikaforbruget.
- THOMAS ROLAND, ansvarlighedschef i Coop, fortæller, hvordan Coop vurderer efterspørgslen efter økologisk, antibiotikafri svineproduktion.

FJERKRÆ

F5

Mødet tager udgangspunkt i et værdikæde-perspektiv, hvor aktører fra forskellige led i værdikæden giver deres bud på muligheder og begrænsninger for at understøtte en positiv markedsudvikling for økologiske slagtekyllinger og grundlaget for at hæve markedsandelen af danske økologiske kyllinger. Mødet afsluttes med en debatrunde.

Multichick II
– merværdi i
produktion
og salg af
kyllinger

OPLÆGSHOLDERE

- BJARNE AGGER SIDELMAN, CEO, grossistvirksomheden Go Local ApS, fortæller, på baggrund af sit arbejde med små-skala-producerede fødevarer, om afsætningskanaler til værdibaserede produkter.
- LONE HEDEGAARD, direktør, Gothenborg, har siden 1990'erne været leverandør af økologisk fjerkræ. På mødet sætter Lone fokus på, hvordan Gothenborg håndterer sin sæsonbaserede nicheproduktion og direkte forbrugerkontakt.
- CARL ASGER PETERSEN, økologisk kyllingeproducent, Pilegården ved Tønder, opdrætter 200.000 øko-kyllinger per år. Hør hans erfaringer med at strømline og specialisere sig i økologisk kyllingeproduktion.

PÅ GÅRDEN

F6

Generationskifte er helt sikkert et ord eller begreb, som med mellemrum strejfer rigtig mange landmænds tanker. Kan min ejendom sælges? Hvem vil jeg gerne sælge til? Hvordan forbereder jeg min ejendom og mig selv til et salg/generationskifte? Er det overhovedet muligt for et ungt menneske at skaffe kapital til overtagelse af min ejendom? Tankerne og bekymringerne kan være mange, men der er alternative modeller og muligheder, som det kan være nyttigt at kende.

Generations-
skifte
– hvordan?

OPLÆGSHOLDERE

- LONE ANDREASEN, projektleder, Det Samfundsnyttige Landbrug, har udviklet og afprøvet forskellige modeller for generationskifte, hvor nye landmænd kan etablere sig med et mindre behov for kapital i forhold til et mere traditionelt generationskifte.
- KIM QVIST, direktør, Den Økologiske Jordbrugsfond (DØJ), vil fortælle om jordbrugsfonden og dens intentioner om at bidrage til generationskifter på økologiske bedrifter.
- GERT-JAN JONKER, økologisk landmand, Hedens Gårdbutik, er nyetableret på lejet jord med en økologisk grøntsagsproduktion med gårdbutik til salg af egne produkter.

NY ØKOLOGI

F7

Spørg
eksperten

Som ny eller kommende økolog er der mange ting, som man skal forholde sig til, og mange nye teknikker og regler, der skal holdes styr på. På denne session får du mulighed for at sparre og netværke med mere erfarne økologer og økologikonsulenter. Få svar på konkrete problemstillinger, hør om andres erfaringer og få svar på helt konkrete spørgsmål til din egen produktion.

Sessionen begynder med to fælles oplæg.

Derefter er der 6 faglige stationer, som man kan fokusere på eller cirkulere rundt imellem.

OPLÆGSHOLDERE

- CHRISTIAN PETERSEN, økologikonsulent, LHN, har med sine mange år som plantefaglig økologikonsulent stor indsigt i de udfordringer, man møder i første runde af sædskiftet.
- JENS JØRGENSEN, økologisk landmand, Rosilde Højgård ApS, omlagde mellem 2013 og 2016 sin bedrift fra konventionel til økologisk. Han kender derfor alt til de faglige udfordringer, der møder nye økologer, og de holdninger, de bliver mødt med i banken, fra naboen, osv.

FAGLIGE STATIONER

Høj mælkeydelse

OLUF BØGH, mælkeproducent

ANDERS B. MØLLER, kvægrådgiver, LMO Økologi

Ammetanter, græskalve og kødproduktion

LEIF RØRBY, Hornsyld

IBEN ALBER CHRISTIANSEN, konsulent, Økologisk Landsforening

Ukrudt i planteavl

CHRISTIAN ERIKSEN, økologisk planteavler, Odden

DARRAN A. THOMSEN, økologikonsulent, VKST

Tilpas med kløvergæs

OVE MØLLER, mælkeproducent, Skærbæk

CLAUS ØSTERGAARD, plantechef, ØkologiRådgivning Danmark

Økologiske grise

RANDI VINFELDT, økologisk svineproducent, Ugerløse

KRISTIAN KNAGE-DRANGSFELDT, konsulent, SEGES

Fjerkræ

LARS BREDAHL, økologisk ægproducent

NIELS FINN JOHANSEN, fjerkrækonsulent, SEGES

FOODSERVICE
DIALOG I KÆDEN II

F8

Mød din
nye aftager

Etabler din næste forretningsforbindelse. Går du med et ønske om at komme ind på et marked i vækst, hvor der er andre handelsbetingelser end pris, så deltag i dette møde, hvor køkkenerne og grossisterne sidder klar til at mødes med producenter, der har den gode vare eller idé.

Mødet Dialog i kæden I – direkte afsætning fra landmand til restauranter og grossister gav indblik i, hvad der kræves for at levere direkte til foodservice-sektoren. Nu er aftalens time kommet.

FACILITATOR

- TRINE KREBS, Frugtformidlingen, sætter gang i speed-dating mellem landmænd med gode råvarer og/eller ideer og køkkener og grossister, der er på jagt efter lokale økologiske fødevarer til restauranter, kantiner og hoteller.

PLANTER

G1

Praktiske erfaringer med recirkulering

De fleste har hørt om recirkulerede gødningskilder som Øgro, der er et kødbenmelsprodukt, forgasset gylle fra biogasanlæg og haveparkaffald. Hvor, hvordan og hvornår giver det mening at bruge de gødninger? Kom og hør om praktiske erfaringer med disse og andre spændende produkter og bliv inspireret til selv at komme i gang.

OPLÆGSHOLDERE

- STEFFEN BLUME, økologikonsulent, VKST, har gennem sit arbejde kontakt til økologiske landmænd, der anvender Øgro og andre alternative gødninger, der er i handlen. Steffen har derfor stor indsigt i de praktiske erfaringer med anvendelsen af disse gødninger.
- JENS KROGH, økologisk mælkeproducent, Kroghsminde, har et gårdbiogasanlæg, hvor han bl.a. bruger dybstrøelsen til at lave forgasset biogasgylle.
- RUD BRUUN, økologisk landmand, Holsted, der har erfaring med at bruge haveparkaffald.

PLANTER

G2

Verdens mest omfattende sammenligning af økologisk og konventionel jordbrug

FiBL har lige gjort status over deres 38 år lange dyrkningsforsøg, der sammenligner konventionel, økologisk og biodynamisk dyrkning (DOK forsøgene). 30 institutioner samarbejder om dyrkningsforsøgene. I forsøgene dyrkes bl.a. hvede, kartofler, majs, soja og kløvergræs. Der er signifikante forskelle mellem konventionelt og økologisk dyrkning, bl.a. på opbygning af humus i jorden, mangfoldigheden af liv i jorden, modstandskraft mod erosion, udbytter, gødningsniveau m.m. Oplægget er på engelsk.

OPLÆGSHOLDER

- ANDREAS FLIESSBACH, PhD agronom, afdeling for jordvidenskab i FiBL, som er et tysk/østrigsk/schweizisk forskningsinstitut i økologisk jordbrug. Andreas Fliessbach arbejder med virkningen af GMO, pesticider og klimaforandringer på jordbiologi og jordfrugtbarhed.

KVÆG

G3

Holistisk afgræsning – kan køre være en gevinst for klimaet?

Drøvtyggere er blevet udråbt som skurke i klimadebatten, fordi de udleder metan i forbindelse med deres fordøjelsesprocesser. Forskere har beregnet klimaaftrykket for 1 kg oksekød til 13,9 kg CO₂ og for 1 liter mælk til 1,0 kg CO₂. Allan Savory udfordrede i en TED-talk i 2013 forskerne ved at postulere, at drøvtyggere kan være med til at redde klimaet, når de afgræsser efter holistiske principper. Græsmarker, som ikke pløjes og får mulighed for at udvikle dybe rødder, binder så meget kulstof i jorden, at det mere end opvejer den metan, som køerne udleder.

OPLÆGSHOLDERE

- THORKILD NISSEN, økologikonsulent, Holistisk Økologi, har 5 års praktisk erfaring med græsfodret mælk med holistisk afgræsning og har været med til at udvikle og formidle konceptet i Danmark. Thorkild er konsulent i projektet "Liv Salling", som er støttet af Veluxfonden. Her etableres en demonstrationsejendom med 30 malkekøer, som udelukkende fodres med græsesprodukter.
- MARIE PEDERSEN, landmand, Søgård Andelsbrug, har praktiseret holistisk afgræsning i tre år med jerseykøer og tilhørende kvier og kalve.
- MICHAEL KJERKEGAARD, landmand, Eskelyst, fortæller om 21 gode klimagrunde til holistisk afgræsning. Ud over klimaeffekten har Michael også gode økonomiske resultater med at praktisere holistisk afgræsning med herefordkøer, tyreopdræt og moderfår.

PÅ GÅRDEN

G4

Når samarbejde mellem landmænd er vejen frem

Oftestarter det med en idé – ja måske ligefrem en drøm. Men hvordan bliver det virkelighed? Måske kræver virkeliggørelsen, at andre spidskompetencer end dine kommer i spil, for at alt passes optimalt i alle dele af produktionen? Og nogle gange er det synergien mellem to eller flere landmænd, som skaber mere og bedre økologi, og det der giver en bæredygtig økonomi. Når drømmen skal realiseres, så kan redskaber til kontrakter, beregninger mv. være en god hjælp – så samarbejdet får den bedst mulige start.

OPLÆGSHOLDERE

- MADS MORTENSEN, økologikonsulent, ØkologiRådgivning Danmark, har i 2 år været del af udviklingen af nye og let-anvendelige redskaber til brug for opstart af samarbejder. Redskaberne er udviklet med læring fra de samarbejder, som præsenteres på mødet.
- HANS HENRIK THOMSEN, økologisk planteavler, som har udvidet bedriften med opfedning af grise i mobile stalde. Både for at få et bedre sædskifte og næringsstoffer fordelt på markerne, men også som et del af et samarbejde med en nystartet økolog.
- THOMAS BERTRAM, landmand, som er startet med sohold. Samtlige grise afsættes til Hans Henrik, som også bidrager til foderproduktionen til søerne.

MARKEDET

G5

Potentialet for dansk økologi – i og uden for Danmarks grænser

Øget værditilvækst kræver, at produkterne har noget 'ekstra' at tilbyde forbrugerne sammenlignet med tilsvarende standardvarer. Økologisk produktion er én måde at skabe ekstra værdi, men geografiske parametre kan også spille ind i forhold til forbrugerpræferencer. Bliv klogere på markedspotentialet for geografisk differentierede øko-produkter i Danmark, og hvordan udenlandske forbrugere opfatter Danmark som et økologi-brand.

OPLÆGSHOLDERE

- JØRGEN DEJGAARD JENSEN, professor, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi på Københavns Universitet, fokuserer på de økonomiske potentialer i forskellige typer lokale, økologiske fødevarer. En indsigt som kan være med til at udvikle nye fødevarerprodukter og markedsføringskoncepter i den økologiske sektor.
- JOHN THØGERSEN, professor, MAPP-centret på Aarhus Universitet, arbejder for at skabe viden om Danmarks brand-værdi i forhold til økologiske fødevarer, hvilket kan bidrage til udvikling af eksportstrategien for den økologiske sektor.
- EJVIND PEDERSEN, chefkonsulent, Landbrug & Fødevarer, bidrager med viden om de erhvervsmæssige perspektiver i forhold til de værdier, som danske og udenlandske forbrugere knytter til danske økologiske fødevarer.

NY ØKOLOGI

G6

Spørg eksperten

Som ny eller kommende økolog er der mange ting, som man skal forholde sig til, og mange nye teknikker og regler, der skal holdes styr på. På denne session får du mulighed for at sparre og netværke med mere erfarne økologer og økologikonsulenter. Få svar på konkrete problemstillinger, hør om andres erfaringer og få svar på helt konkrete spørgsmål til egen produktion.

Sessionen begynder med et fælles oplæg. Derefter er der 6 faglige stationer, som man kan fokusere på eller cirkulere rundt imellem.

OPLÆGSHOLDER

- CHRISTIAN PETERSEN, økologikonsulent, LHN, har med sine mange år som plantefaglig økologikonsulent stor indsigt i de udfordringer, man møder i første runde af sædskiftet.

FAGLIGE STATIONER

Høj mælkeydelse

OLUF BØGH, mælkeproducent

ANDERS B. MØLLER, kvægrådgiver, LMO Økologi

Ammetanter, græskalve og kødproduktion

LEIF RØRBY, Hornslyd

IBEN ALBER CHRISTIANSEN, konsulent, Økologisk Landsforening

Ukrudt i planteavl

CHRISTIAN ERIKSEN, økologisk planteavler, Odden

DARRAN A. THOMSEN, økologikonsulent, VKST

Tilpas med kløvergæs

OVE MØLLER, mælkeproducent, Skærbæk

CLAUS ØSTERGAARD, plantechef, ØkologiRådgivning Danmark

Økologiske grise

RANDI VINFELDT, økologisk svineproducent, Ugerløse

KRISTIAN KNAGE-DRANGSFELDT, konsulent, SEGES

Fjerkræ

LARS BREDAHL, økologisk ægproducent

NIELS FINN JOHANSEN, fjerkrækonsulent, SEGES

FOODSERVICE

G7

Økologiske
fisk og muslinger
i Foodservice

Salget af økologiske fisk og muslinger i detailhandlen er steget markant i de senere år. Fra 2015 til 2016 steg det med næsten 40 pct. Tilsvarende stigninger ses også for eksporten af danske økologiske fisk og skaldyr. Derimod har afsætningen af økologiske fisk og muslinger til foodservice-sektoren været meget beskednen i samme periode.

Få opdateret og ny viden om økologiske fisk og muslinger, så du kan træffe beslutninger om at anvende økologiske fisk og muslinger eller ej på et mere oplyst grundlag.

OPLÆGSHOLDERE

- LARS BIRGER NIELSEN, økologisk fiskeopdrætter, Bisserup, fortæller om sin økologiske produktion og de økologiske fiskeprodukter, han producerer.
- BIRTE BRORSON, omlægningsrådgiver for professionelle køkkener, giver en række praktiske forslag og ideer til, hvordan økologiske fisk og muslinger kan anvendes i den professionelle køkkenverden uden at mer-omkostningerne tager overhånd.
- VILLY J. LARSEN, chefkonsulent, Dansk Akvakultur, fortæller om status for udviklingen i den økologiske akvakulturproduktion i DK og udlandet – herunder også om produktsortiment og leverandørmuligheder.

UNGE

E9

Økologi
– hvad og
hvorfor?

Kl. 9-10.30

Få en introduktion til økologisk jordbrugsproduktion – en produktionsform, hvor man ikke må bruge kunstgødning eller pesticider; hvor dyrevelfærden er i højsædet og GMO en by i Rusland. En produktionsform, som forbrugerne i stigende grad efterspørger, og som flere og flere landmænd vælger at prøve kræfter med.

OPLÆGSHOLDERE

- PETER MEJNERTSEN, afdelingschef Økologi, LMO, giver en introduktion til økologisk drift og løfter sløret for økonomien i den økologiske produktion.
- JOAKIM KJELDTSEN, pressemedarbejder, Økologisk Landsforening, sætter spot på fup og fakta om økologi og kaster myter om økologi op i luften.
- Sidst i mødet præsenterer fem økologiske landmænd deres produktion, og hvorfor de har valgt økologien. Præsentationen danner baggrund for debatten i F9, som er opdelt efter produktionsgren.

UNGE

F9

Derfor blev jeg
økolog

Kl. 11-12.30

Unge økologiske landmænd fortæller, hvorfor de valgte økologisk landbrugsproduktion. De præsenterer deres produktion og resultater, så du kan se, om du også vil være økologisk landmand, når landbrugsuddannelsen er færdig.

Du kan spørge til teknologien på økologiske bedrifter, produktionsresultater, arbejdsopgaver mm. Bliv klogere på kvæg og planter, svin og planter, ren planteproduktion, ægproduktion eller grønsagsproduktion.

Deltagerne vælger én af de fem produktionsgrene.

OPLÆGSHOLDERE

- Økologisk kvæg-plante bedrift: **ESBEN MØLLER XU**, mælkeproducent, Årre
- Økologisk svin-plante bedrift: **ALLAN THOMSEN**, svineproducent, Brørup
- Økologisk plantebedrift: **NICOLAJ CHRISTENSEN**, planteavler, Randers
- Økologisk fjerkræ-plante bedrift: **PETER RITTER**, ægproducent, Brædstrup
- Økologisk grønsagsproduktio: **KRISTOFFER LINDERØTH**, grønsagsproducent, Brogården Fårevejle

UNGE

G8

Øko-
værkstedet

Kl. 13.30-14.30

I Øko-værkstedet arbejder du med økologi på forskellige måder.

Her er mulighed for at :

- teste din viden om økologi i Øko-Wizzer
- battle om dilemmaer i den økologiske produktion
- drive en bedrift og sammensætte et fiktivt landbrug, hvor der er tænkt samfundsnytte ind i udvikling og drift
- deltage i debat om forskellige veje til etablering, der kan være med til at give unge adgang til landbruget uden at skulle rejse mange millioner kroner i banken.

Øko-Wizzer

Et udfordrende quizspil, der dykker ned i alle facetter af økologiens verden og tester spilledeltagernes viden om økologi på en sjov og underholdende måde. Øko-Wizzer kan spilles i grupper, hvor I dystet på viden om økologi. Det består af 100 spørgsmålskort med i alt 400 spørgsmål og svar inden for fire forskellige temaer.

MAKS. ANTAL DELTAGERE: 100

Øko-battle – dilemmaer i økologien

Hvad er ret og vrang, når det gælder dyrevelfærd, bæredygtighed, natur og biodiversitet, miljø, klima og forbrugernes krav og forventninger til fremtidens landbrugsproduktion? Vær med til at præge debatten, når hatten går rundt og opsaml dine spørgsmål og dilemmaer til økologisk fødevarerproduktion. Et panel af landmænd og rådgivere er parate med svar og vurderinger.

MAKS. ANTAL DELTAGERE: 100

Driv en bedrift!

Kom og bliv udfordret – og få viden om samfundsnyttigt landbrug! Du og dit hold skal på 1 time sammensætte et fiktivt landbrug, hvor der er tænkt samfundsnytte ind i udvikling og drift. Det bliver sjovt og inspirerende teamwork.

MAKS. ANTAL DELTAGERE: 25

Vejen til etablering på en alternativ måde

Har du overvejet, hvilken vej du vil gå, hvis du vil etablere dig på et landbrug? Vi får to unge økologiske landmænd til at fortælle, hvordan deres vej har været. Den ene har etableret sig med en økologisk svinebedrift og den anden med økologisk grønsagsproduktion.

PLENUM 2

Teknologi og intelligente løsninger
– vejen til en bæredygtig fremtid

BÆRE- DYGTIGHED

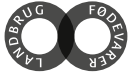
Hvordan afleverer vi jorden og klodens ressourcer til vores efterkommere i en bedre tilstand, end vi gør i dag? Det er af de store spørgsmål, der optager direktør Ole Green. Derfor arbejder han med udvikling af intelligente, teknologiske løsninger til jordbruget. Jorden er et dyrkningsmedie, som vi skal passe på og pleje til understøttelse af vores produktion, mener Ole Green. Centralt i hans arbejde er at finde teknologiske løsninger på, hvordan vi kan have større fokus på bæredygtighed - især i forbindelse med drift af jorden.

OPLÆGSHOLDER

- OLE GREEN, direktør, Agointelli, er netop udnævnt til adjungeret professor i teknologi og intelligente løsninger hos Institut for Agroøkologi på Aarhus Universitet. Hør hans bud på, hvordan vi kan være med til at aflevere verden til vores efterkommere på en bedre måde, end vi gør i dag.

Landbrug & Fødevarer

LANDBRUG & FØDEVARER er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Landbrug & Fødevarer har både økologiske og konventionelle landmænd som medlemmer, ligesom en bred vifte af store og små fødevarervirksomheder og agro-industrielle virksomheder er medlemmer. Landmænd er medlem af Landbrug & Fødevarer gennem deres lokale landbo- eller familiebrugsforening. Virksomhederne er enten direkte medlemmer eller medlemmer gennem en brancheforening. Landbrug & Fødevarer varetager vores medlemmers erhvervspolitiske interesser inden for alle politikområder, fx inden for økologipolitik, generel erhvervspolitik, forsknings- og teknologipolitik, miljø-, energi- og EU-politik, fødevarer- og veterinærpolitik og handelspolitik. Vi arbejder også med afsætning, markedsudvikling, fødevarerlovgivning mv, der understøtter vores medlemmers forretning. I Landbrug & Fødevarer er de økologiske landmandsmedlemmer organiseret i Økologisektionen, som har særligt fokus på at varetage de politiske og faglige interesser på økologiområdet. Økologisektionens formand har plads i Landbrug & Fødevarers Primærbestyrelse. Økologisektionen har desuden til opgave at sætte den overordnede retning for de økologiske innovationsaktiviteter hos Økologi Innovation i SEGES. Vores økologiske virksomhedsmedlemmers interesser varetages gennem Virksomhedsforum for Økologi, der er knyttet til Landbrug & Fødevarers virksomhedsbestyrelse.

Landbrug & Fødevarer
Axeltorv 3, 1609 København V
+45 3339 4000
info@lf.dk
lf.dk

ØKOLOGISK LANDSFORENING er Danmarks fællesskab for økologiske landmænd, virksomheder, professionelle køkkener og forbrugere. Vi er samlet om at styrke og udvikle den økologiske fødevarerproduktion i marken, på markedet og i politik. Hos os er der plads, inspiration og indflydelse til alle, der vil økologi. Foreningens markedsafdeling arbejder tæt sammen med alle aktører i detailhandelen, ligesom Foodservice teamet arbejder med alle aktører i food servicesektoren om at styrke salget. Eksportteamet står for de stærkeste fælles eksportfremstød for økologi. Foreningens stærke landbrugsfaglige team udvikler og synliggør nye økologiske løsninger. Det sker i tæt samspil med de mange landbrugsfaglige fagudvalg, som kender øko-landmændenes udfordringer og behov, så der sættes ind på de rigtige områder. Det landbrugsfaglige team er samtidig tæt på både markedet, forskning og får resultater og viden ud til rådgivere. Vores kommunikationsarbejde styrker den folkelige opbakning til økologi med oplysning og oplevelser som Økodag og Økologisk Høstmarked udover kampanjer for økologi som Ren Madglæde. Dertil kommer et offensivt pressearbejde. Det politiske arbejde holder økologiske regler på sporet, og skaber resultater i alt fra finanslove, til Grøn Vækst og eksportfremme. Foreningen udgiver avisen Økologi & Erhverv og magasinet Økologisk, som dækker alt fagligt, politisk og gastronomisk inden for økologi, og kommer tæt på menneskene bag. Nyhedsservicen på www.okologi.dk når ud til tusindvis af økologiinteresserede hver uge. Det er også muligt at blive medlem, det gør en forskell! Kontakt os på vores stand på udstillingen, eller ring til sekretariatet.

Økologisk Landsforening
Silkeborgvej 260. 8230 Aabyhøj
+45 8732 2700
info@okologi.dk
okologi.dk

SEGES skaber løsninger til fremtidens landbrug, og vi arbejder for at gøre landmænd til vindere i den globale konkurrence. I SEGES løser vi de udfordringer, som landmanden står overfor i dag. Og vi baner vejen for et stærkt, bæredygtigt og anerkendt landbrug i fremtiden. Det sker gennem værdiskabende innovation og ekspertviden på højest niveau, hvorved SEGES skaber løsninger, der virker i stalden, i marken og på bundlinjen. SEGES blev ved årsskiftet en integreret del af Landbrug & Fødevarer – og SEGES Økologi ændrede i den forbindelse navn til Økologi Innovation. I Økologi Innovation lægger vi trædestenene for at udvikle økologiske landbrug, hvor landmandens produktivitet og økonomi er i balance med økologiens målsætninger. Vi understøtter den danske økologirådgivning og samarbejder nationalt og internationalt med forskning, virksomheder, landbrug og interesseorganisationer. Vi samarbejder med økologikonsulenter i rådgivningsvirksomhederne (DLBR), så de er opdaterede med seneste viden, når de skal rådgive landmænd om økologisk jordbrug.

SEGES, Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.
Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N.
+45 8740 5000
info@seges.dk
seges.dk

ICROFS er Fødevareministeriets internationale center for forskning i økologisk jordbrug og fødevarer. ICROFS koordinerer, formidler og fremmer økologiforskning både i Danmark og internationalt. Forskningen foregår i tværfagligt samarbejde mellem forskergrupper fra forskellige institutioner. Hovedformålet for ICROFS er at koordinere og følge den danske og internationale økologiforskning for at sikre optimalt udbytte af de tildelte forskningsmidler. ICROFS arbejder løbende på at få forskning og udvikling med relevans for den økologiske sektor på den politiske dagsorden. Vi understøtter dette arbejde ved at udarbejde kommunikationsmateriale om de seneste forskningsresultater, lette adgangen til aktuelle publikationer og formidle til en bred vifte af interessenter. ICROFS koordinerer de danske økologiske Forsknings-, Udviklings- og Demonstrationsprogrammer (Organic RDD 2, Organic RDD 2.2 og Organic RDD 3), som er finansieret af GUDP under Miljø- og Fødevareministeriet. ICROFS koordinerer desuden det europæiske ERA-netværk CORE Organic, hvor mere end 20 lande finansierer transnational forskning inden for økologisk jordbrug og fødevarer, med medfinansiering fra EU-Kommissionen. ICROFS deltager også selv som partner i internationale og danske, økologiforskningsprojekter. Desuden administrerer ICROFS Organic Eprints, verdens største, åbne online-arkiv om økologisk jordbrug og fødevarer.

icrofs.dk

FORENINGEN FOR BIODYNAMISK JORDBRUG stiftet i 1936, er en interesseorganisation for alle led fra landmænd over forarbejdningsevirkomheder, grossister og butikker til forbrugere. Vores primære aktiviteter er information til landmænd, både økologiske og biodynamiske, til virksomheder, detailhandel og forbrugergrupper. En af vores væsentlige opgaver er at bidrage til en fortsat kvalitetsudvikling af de biodynamiske landbrug og landmændenes arbejde med at forbedre jordens frugtbarhed – vurderet ud fra både økologiske og biodynamiske kriterier. Det overordnede formål med biodynamiske landmænds dyrkning er at producere fødevarer med en høj grad af livskraft, der kan give næring til krop, sjæl og ånd. Vi har, også i kraft af et stort internationalt netværk, erfaringer med helhedsbetragtninger og kvalitetsspekter, som vi mener kan inspirere økologiske landmænd, forskere og virksomheder. Foreningen er repræsenteret i Plantedirektoratets Udvalg for Kontrol med Økologisk Jordbrugsproduktion, Det Økologiske Fødevareråd og ICROFS programkomite. Medlem af IFOAM og Demeter International.

SPONSORER

PLATIN

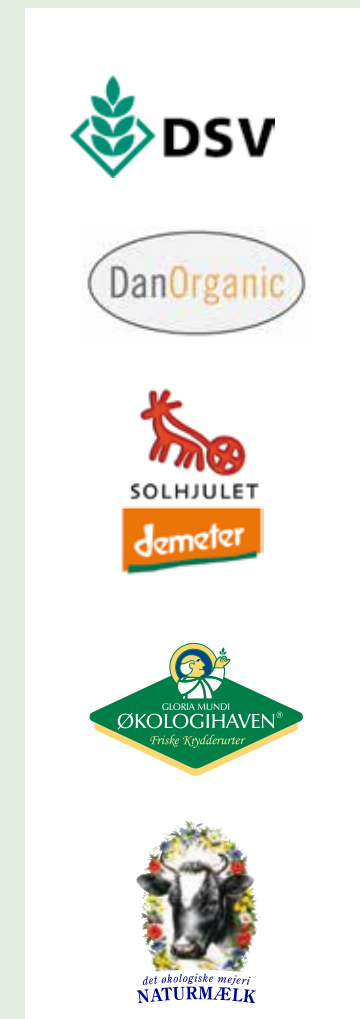
GULD

SØLV

BRONZE

ARRANGØRER

